

tepaav

türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı

Yerel Yönetişim ve Sosyal Politika

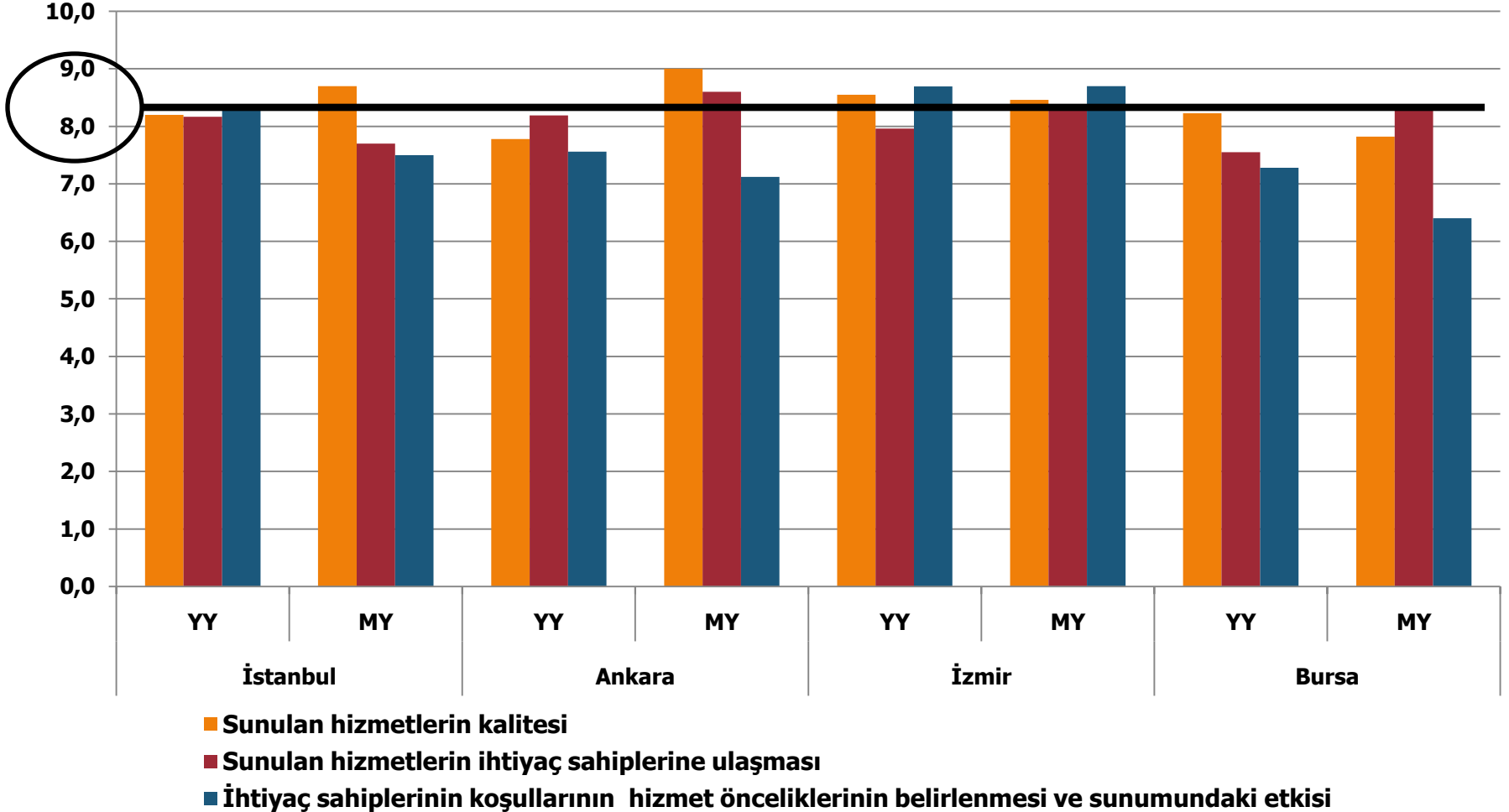
Emre Koyuncu
4.Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Konferansı
20.11.2009

Kurumsal Analiz Çalışması

- Ekonomik ve Sosyal Entegrasyon Projesi (EKOSEP)
  - Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa, Erzurum
- İç Göç Entegrasyon Projesi (İGEP)
  - İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa
- Kurumsal Analiz Çalışması
  - Yerel ihtiyaçlara duyarlı, bütünlük ve etkili bir hizmet sunumunun sağlanmasında
  - Kurumsal yapı ve kurumlar arası ilişkilerdeki sorunların kataloglanması
  - Merkezi yönetim taşra teşkilatları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile derinlemesine görüşmeler
  - 8 ilde 246 kuruluştaki 399 görüşme

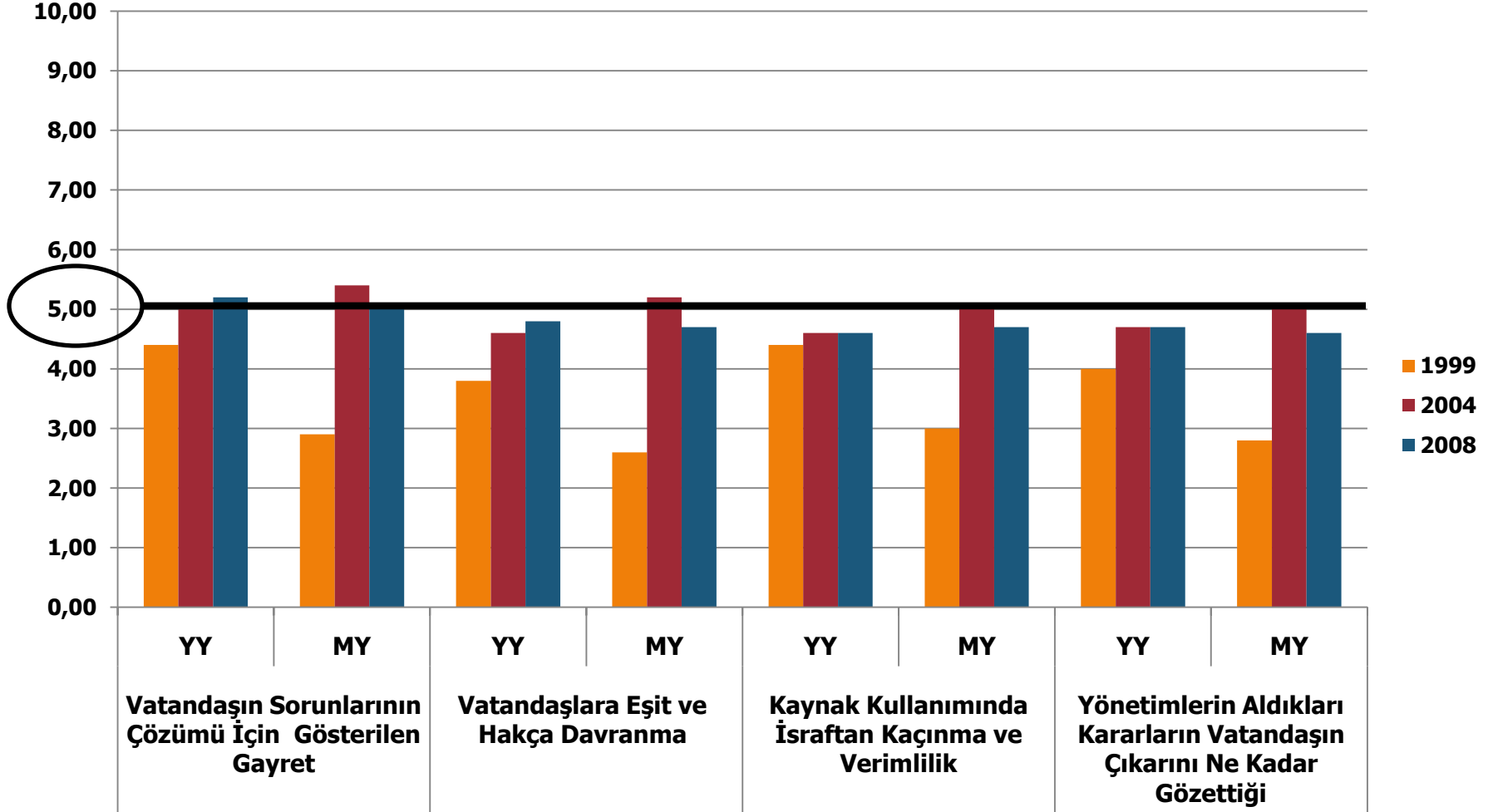
İyi yönetim neden gerekli?

Kurumların kendi hizmetlerine ilişkin algıları

İyi yönetim neden gerekli?

Yurttaşın kamu hizmetlerine ilişkin algısı

İyi yönetime yönelik kısıtlar

- Ortak nokta: Hizmet sunumunda istenilen düzeyde bir koordinasyon ve işbirliği yok
- Yerelleşme politikaları mükerrerliği artırdı. Mükerrerliğin yönetilmesi için artan koordinasyon ihtiyacı
- Koordinasyona ihtiyaç?
  - Kaynak ve yönetim zaafiyeti algısı
  - Tek kurumu yetkilendirme eğilimi

İyi yönetime yönelik kısıtlar

- Sosyal politikalar doğası gereği pek çok kurumu ortak keser
- Koordinasyon kısıtlarından en çok sosyal politikalar etkilenir
  - Hizmet çakışmaları (sosyal yardımlar)
  - Bir hizmetin tek bir kurumun sorumluluğunda görülmesi (Ör. Gençlik hizmetleri ve GSGM)
  - Kısıtlı hizmet sunulması (Ör. Kadına yönelik şiddet için koruyucu ve önleyici önlemler)

İyi yönetime yönelik kısıtlar

- Hizmet sunumunda koordinasyon ve işbirliklerinin gerçekleşmesi genellikle
  - merkezi teşkilatların proje uygulamaları
  - mevzuatların gerektirdiği uygulama çerçevesi
  - koşulların zorladığı durumlarda
- Yerel ihtiyaçlara odaklı hizmet sunumu için
  - Karar alma ve uygulama konusundaki hareket alanı
  - Kurumların stratejik yönetim kapasiteleri
  - Ortak bir stratejik çerçevenin varlığı

İyi yönetişime yönelik kısıtlar

- Hizmet ihtiyaçlarınının saptanması ortak bir çerçeveye dayanmamakta
- Üretilen hizmetler doğurduğu sonuçlar açısından izlenmemekte
- Üretilen hizmetler orta-uzun vadeli ihtiyaçlar ve kurumsal yapılanma açısından değerlendirilmemekte
- Sivil toplumun düşük sayı, sektör ve kapasitesi ihtiyaçlarla ilgili bilgilenmeyi etkilememekte

Stratejik planlama iyi yönetişime katkı saęlayabilir mi?

- İlk tecrübelerin eksikleri
  - Atıl, sahiplenilmeyen hedefler
  - Ortak aklın oluşturulmasında eksiklikler
  - Özellikle belediye planlarına MYK ve STK'ların katılımında eksiklikler ve çekimserlik
- Yapısal sorunlar
  - Mali kaynaklar ve insan kaynakları
  - Kent için ortak vizyon tanımlayamadan kurumsal vizyon
  - Ortak hareket edememe
  - Bilgi altyapısının eksikliği
- MYK Stratejik Planlaması
  - Bölge/İl önceliklerini vermiyor
  - Fırsat: MYK İl stratejik planlaması

İhtiyaç Saptaması Bilgiye Dayalı Mı?

- Hizmet ihtiyacının belirlenmesinde mekansal farklılıkları hizmet büyüklükleri açısından görebilme sorunları
  - Sosyo ekonomik entegrasyon meselelerinde mahalle/semte bazlı enformasyon ihtiyacı
  - Özellikle MYK'da il altı veri eksikliği
- Hizmet ihtiyaçlarının saptanması genellikle başvuruya ve diğer kuruluş/birimlerden sağlanan enformasyona dayalı
  - İlk akla gelen öneri: ortak veritabanlarının oluşturulması (arz)
  - Genellikle eksik olan talep kaynaklı enformasyon
  - Ve nerdeyse hiç olmayan ortak ihtiyaç saptama yöntemlerinin geliştirilmesi

Ortak Hizmet Sunumu Mümkün mü?

- Yalnızca ihtiyaç tespiti nin ortaklaştırılması değil hizmet sunumunun da ortaklaştırılması
- Ortak hizmet sunum modellerinin geliştirilmesi
  - Çok amaçlı toplum merkezleri / hizmet kompleksleri
    - sosyal hizmet, sağlık, mesleki eğitim, danışmanlık, kapasite geliştirme vs

Mahalle yönetiminin artan önemi

- Vatandaş ile merkezi ve yerel yönetim kuruluşları arasında iki yönlü bilgi aktarımı
- Kısıtlar
  - Rasyonel olmayan idari sınırlar
  - İlçe belediyeleri için mahallelere göre seçmen bölgesi olmaması
  - Denetim eksikliği ve istismara açıklık
  - Eğitimli kesim için muhtarlığın cazip olmaması
  - Kamu kuruluşları ile iletişim ağı eksikliği

Yönetişim Mekanizmaları Etkili mi?

- Kamu yönetimi koordinasyon sorunlarını yönetebilmek için kurul türü yapılar öngörüyor (İl Kurulları)
  - Her kuruluş kendi yönetim mekanizmasını oluşturur (İl Milli Eğitim Danışma Kurulu, İl Halk Eğitim Kurulu Sosyal Hizmetler Kurulu vb)
  - Her alt sektör de kendi mekanizmasını oluşturur (Halk Eğitim Kurulu, Çocuk Koruma Kurulu, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kurulu, insan hakları kurulu, kadın hakları kurulu vb)
  - Sektöre/alana değil kuruluşun ihtiyaçlarına odaklı içerik
  - Kurulların gündemini besleyen ortak strateji yok

Yerelden Düşünebilecek Ortak Bir Mekanizma Var mı?

■ Tüm kuruluşları ortak kesen iki mekanizma var:

→ İl Planlama ve Koordinasyon Kurulu

- Merkezin uzantısı,
- Altyapı odaklı içerik
- Yeni yatırım talepleri ve fiziki gerçekleştirmelerin sunulduğu sabit gündem

→ Kent Konseyi

- Merkezi yönetimin mesafeli olduğu yerel yönetim – sivil toplum ağırlıklı katılım
- Sivil toplumun gelişmişliği ile orantılı kapasite
- Çatı platform değil özel gündemi olan ayrı bir kurum olduğuna ilişkin paydaş algısı

Sonuç

- Mevcut mekanizmalar tematik alanlarda zaafiyeti var
  - Ortak akıl oluşturmak
  - Hizmet açıklarını, mükerrerliklerini önceden görebilecek
  - Ortak akıllı yönetebilecek
- Yerel düzeyin bir bütün olarak gözden geçirilmesi
  - Merkezi yönetimin taşra yapılanması
  - Yerel yönetimin taşra yapılanması